

EL DEMÓCRATA

ÓRGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 15 cts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'50 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle Clavé, 25 : Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

En Esteve Garrell ha mort!

El dilluns d'aquesta setmana ha mort aquest benemèrit granollerí, aquest home que, com cap altre, era un enamorat d'aquest tros de terra i un ciutadà prest a lluitar per tota noble causa.

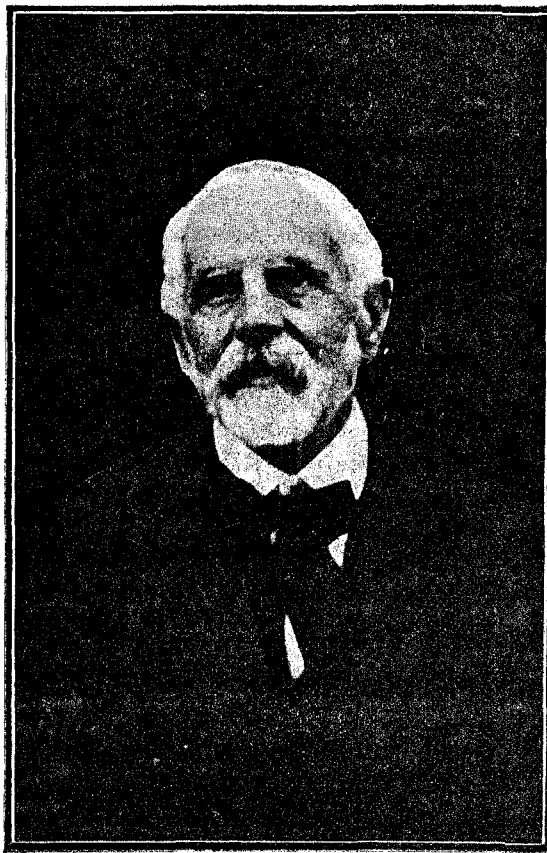
EL DEMÓCRATA, que s'havia honorat amb la col·laboració d'aquest escriptor, que durant mig segle res l'havia deturat per a sortir a la defensa de la seva vila, ha d'expressar en aquesta hora prostrera tota l'admiració i el respecte que sentia per al poeta, l'historiador, el comediógraf, el periodista, l'home d'arrelades conviccions republicanes, i abans que tot i per damunt de tot, el ciutadà exemplar que a tothora l'havíem vist i l'havíem trobat en el lloc d'honor en la defensa de la vila, ciutat avui dels seus amors.

Per aquest amor, havia sofert persecucions; se l'havia atropellat grollerament; gent sense dignitat, havia gosat difamar-lo. Però ell durant mig segle—mig segle!—havia mantingut sempre el combat en contra de tots els qui sovint confonen el què perteneix a la col·lectivitat amb llurs propis interessos.

Durant vint anys publicà *El Congost*, en quines planes hi vibra tota la vida de l'home auster, decidit a mantenir sos ideals, que veia salvadors. Cada full del vell setmanari, és un clam condemnant la disbauxa de la gent sense escrúpols ni vergonya, que tothora estan a l'aguait, en els pobles, per a enriquir-se i encimbellar-se.

I quan semblava que el cansament i l'amargor dels desenganys l'haurien retret de la lluita continuada, ell seguia en son lloc de combat. Sa-

crificant son pensar polític, per amor a Granollers figurà en la Popular, esclat del nostre poble, contra aquells que, per un moment, sembla-

va que ell havia combatut inutilment; i després, fins a la mort, ha posat tot el foc del seu entusiasme i tota la llum del seu saber per a fer triomfar a Granollers i al seu districte els principis d'honradesa i d'honestitat política que són l'ànima i l'essència de la Coalició Lliberal Demòcrata.

Pel seu amor a la Llibertat; per la seva passió per Granollers; per la seva honradesa i austeritat i sacrifici, no trobarem mai els granollerins prou paraules d'agraïment i d'alabança.

La Coalició Lliberal Demòcrata, per mitjà d'aquest setmanari, expressa avui el seu condol per la pèrdua

del polític exemplar i de l'home que, fins a la darrera hora de la seva vida, donà tota la llum de la seva preclara intel·ligència per a veure realitat la seva visió de Granollers ciutat lliure de faritzeus i rica i plena.
Reposi en pau!

L'Avi Garrell

El passat dilluns, dia 7 d'aquest mes, a les nou del vespre, morí l'Esteve Garrèl

L'«Avi Garrell»—més que per ser-ho dels seus nets,—se l'anomenava així familiarment a Granollers, perquè ell significava i amb ell desapareix tota una època d'intel·lectualitat granollerina

Fundador d'aquell «Congost» que gaire bé ell tot sol escrigué i sostiugué durant vint anys i en el que hi tenia esmerçada tota una vida de lluitador, tota una etapa remarcable d'activitat ciutadana, era en aquest punt En Garrell a Granollers una figura notable de la vida activa i de la de ideals vilatans, com també un infadigable adalid de les lluites polítiques locals i del districte.

Havia militat sempre en els partits d'extrema esquerra, no abdicant mai dels seus ideals republicans, que sustentà tota la vida, quins esmerçà arreu en totes les seves tasques polítiques; i en totes ocasions tant sols fossin aquestes d'escaient lliberal, no negà mai el seu apoi, ja amb propagandes orals i escrites o bé oferint a les necessitats del moment el seu esforç com a impressor i director d'un periòdic

L'impremta de can Garrell ha sigut, des de molts anys a Granollers, el lloc on amb més solta s'hi han discutit totes les belles coses que pel món han passat, tant en Arts, com en Lletres i en Política; donant, no cal dir-ho, una preferència als fets i a les coses de la vila quan aquestes eren també quelcom enlairat i espiritual, estrany a la monotonia que fosament s'hi respira i embo'calla en aquesta vida mancada de moviment esperat i ensordidor de la gran urbs La «penya» de can Garrell perdurarà en la memòria de molts granollerins aimants de les belles coses.

Com a poeta, l'Esteve Garrell deixa escrits infinitat de treballs, en els quals hi domina l'ànima de la seva infantesa i en els ha descriu els costums, tipus i tradicions d'aquesta terra incomparable, de la qual podríem dir que n'era el cronista i el poeta.

Els seus intents en el teatre senyalen un aspecte de la seva vida ben digna de tenir-se en consideració. Començà representant dramas amb illoable acert i discreció, i acabà

«Justícia de Déu» i «La Reina de la Festa», escrivint-ne amb aplaudiment i èxit, essent dues obres, entre les seves, que remarquen una època de la vida granollerina vuitcentista, basada la primera d'aquelles en un fet que la vila en guardarà eterna recordança.

Era romàntic i lliberal; la seva lliberalitat i el seu romànticisme no l'han deixat fins a la tomba. En els últims dies de la seva existència i quan l'enfermetat ja minava aquella vida, ell aguantava les seves idees i les seves activitats com si encara fos jove; ço és, escrivint i venent el què altres escrivien.

L'«Avi Garrell» fou fecunde i treballador. Deixa un munt d'obres ben escrites i ha sigut pare de tretze fills.

Mereix dels vallesans, i en particular dels granollerins, en aquesta hora postrera, un homenatge d'admiració i de respecte.

Descansi en pau, el malaguanyat fill de Granollers!

RAC

El dimarts a la tarda fou conduït al lloc d'enterrament repòs el cadàver del qui fou l'Esteve Garrell. La trista nova de la seva mort, que no podia sorprendre, car feia temps que es pressentia, va causar fonda emoció en totes les classes socials de Granollers que en nombre com poques vegades s'és vist, figuraven en la fúnebre comitiva de l'enterrament, presidida per sis dels nou fills que ploren avui la mort del nostre admirat amic, als quals feien costat el diputat a Corts En Francisco Torras i l'advocat En Josep Coma.

Entre els centenars de persones que figuraven en la imponent manifestació de dol, hi havia tot l'Ajuntament, i a son cap l'alcalde popular senyor Novellas, vingut expressament de Figaró; la junta en ple de La Unió Lliberal la del Casino i, en fi, tot el què a Granollers és i representa quelcom. Bon nombre d'obrers demanaren deixar el treball per a retre llur tribut d'homenatge al vell lluitador.

Si la demostració d'estima i veneració al qui desapareix per a sempre pot servir de consol al dolor de la família, la de l'Esteve Garrell, ha rebut prova patent de l'estima i veneració que Granollers sentia per al ser que avui ploren i per quina causa els adresem l'expressió del nostre més sentit condol.

Migrat homenatge!

En commemoració del V aniversari de la mort de don Enric Prat de la Riba, el dia primer d'aquest mes, en la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, es d'gueren misses des de les set del matí en sufragi de l'ànima del primer President de la Mancomunitat de Catalunya.

Tot això ho trobem perfectament posat en son lloc, ja que el digne patrici mereixia això i molt més.

I diem molt més, perquè en repassar la premsa de la capital hem vist, indignats, que els homes que per a llurs propagandes polítiques fan servir el nom de l'il·lustre ex-President per al logro dels seus fins interessats, en un acte tant pietós com el del dilluns, permeten que de cent diputats que formen la Mancomunitat, assistissin solament set a hon-

rar la memòria de don Enric. I aquests són els que bescanten arreu i diuen que ells són els continuadors de la seva obra, de la seva política, de la seva honradesa i del seu amor a Catalunya! ..

Farsants!

Si en Prat de la Riba fos viu i es prestés a moltes combinacions i a deixar fer el què els vius d'ara, en nom d'un fals amor a Catalunya, han intentat i en algú cas fins aconseguit en profit de les seves caixes de cabals, segurament l'homenatjarien d'altra forma a l'únic home honorable que ha tingut la Lliga.

Més, en Prat de la Riba no hauria pas acceptat vergonyantment carteres de ministre, ni hauria tampoc col·laborat als desastres financers de Catalunya, ni a altres desastres als quals ens ha portat una política eixorca d'idealitat i sense entranyes, una política de profits i negocis, una política personal i partidista, en fi, una política de arrivistes i gent sense consciència ni dignitat.

Pel profit de Catalunya i de la seva autonomia, En Prat de la Riba no havia pas de morir cinc anys enrera, no. Més, ho feu a temps, perquè el seu esperit recte i justicier d'home auster i aimant de la terra, havia de topar forçosament amb tanta misèria, amb tanta maldat i pobresa d'ànima.

En Prat de la Riba, en la seva actuació a la Mancomunitat, de Catalunya, portà gaire bé sempre la representació del districte de Granollers-Vich; i jamai se'l cridà endebades quan, per a necessitats del mateix districte, s'acudia a ell, qui sense miraments de cap mena, avantposava a les conveniències de parir les de les comarques que l'elegiren son representant a la Diputació.

No obstant ésser un enemic polític, nosaltres, que mai hem combregat amb les idees del regionalisme i menys en la forma portades a cap per la gent de la Lliga, — nosaltres, repetim, — més justiciers i aimanis de la veritat, volem rendir, des d'aquestes pàgines, i en el V aniversari de la seva mort, un petit homenatge a l'home honorat i sencer, al veritable representant que fou d'aquest districte, qui sempre havia tingut per als seus amics una amable distinció i per als enemics polítics un gest d'exquisida gentilesa que el feien agrabilíssim i digne de tota consideració, respecte i estima.

Descansi en pau el bon patrici; i, si és veritat que en el fons de la seva tomba pot contemplar la ridícula i despietada paròdia dels seus continuadors, com també l'ús indegut i burla que fan de les seves doctrines gent tant despreocupada i sense consciència, gent que tenen de la dignitat un concepte tant mesquí i migrat, segurament que la seva boca se li retorça en un rictus esgarrifós de despreci i de fàstic.

En Enric Prat de la Riba no devia morir-se; i, en fer-ho, ho feu a temps... en profit dels vius de la Lliga.

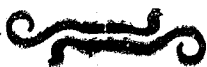
D'altre faisó l'haurien mort els seus amics a disgustos; fins motejant-lo de «mal català».

Qui sap si ja li amargaren els últims dies de la seva existència..

D'aqueixa nissaga cal esperar-ho tot!

Que la terra li sigui lleul..

JOAN CASTELL I TERSOL

Consell lleal

En el periòdic «Gent d'Ara» havem llegit la comunicació que el nostre Ajuntament va adreçar al Diputat provincial per Vich-Granollers En Santiago de Riba, amb motiu de la seva intervenció partidista en l'assumpte de la agregació del Lladoner; a l'ensem que ens havem assabentat de la contesta pocasolta, mancada de sentit comú, que el Sr. de Riba ha donat al susdit document oficial.

No sabem si l'Ajuntament de Granollers creurà oportú entaular polèmica amb qui moral i materialment, està desqualificat per a intervenir en els afers de la ciutat.

No és enfrascant als Ajuntaments en litigis, quina conseqüència definitiva no és altra que la de cobrar uns milers de pessetes, per sa qualitat d'advocat; ni cercant assessories jurídiques d'ajuntament del districte electoral, ni simultaniejant la professió amb el càrrec de vocal de la Comissió Provincial, com se conquereix la voluntat dels electors. Podrà nodrir la caixa de cabals fent-se amb un esplèndid bufet mercès a la influència que li dona el càrrec i el predomini que a la Corporació provincial tenen sos amics, però el seu descrèdit polític anirà augmentant, car es veurà palesament quina és la seva finalitat, més mercantil que política, com a excel·lent deixeble dels marmanyers que s'eixopluguen en el centre de la plaça de la Cucurulla.

La seva dèria contra Granollers, bescantant d'una manera baixa i barroera l'administració municipal, a base de tota mena d'insidies i falsetats, el fa, com deiem en començar aquest solt, incompatible per a judicar els actes del seus directors, car li manca la serenitat, factor imprescindible per a actuar de jutge.

L'Alcaldia, complint acord unànim del consistori, incitava al Sr. de Riba a rectificar una actuació que desdij de ço a que l'obligava el càrrec per al qual va ésser elegit, i amb reprovable precipitació, el Diputat provincial de la Lliga escup nou insult a nostra ciutat, titllant d'incapacitats als digníssims Alcalde i Regidors a qui la voluntat quasi unànim de Granollers va escollir per a salvaguarda de sos interessos.

Quina consideració pot merèixer a la nostra ciutat un home com en de Riba, que en la seva elecció va poder comptar amb tants pocs sufragis; — salvant tots els respectes per a les persones que varen emetre'ls — que tenint en compte la importància del cens electoral res signifiquen en l'ordre numèric, i que la seva gestió d'allavors ensà ha estat sempre enfront dels interessos morals i materials de la capital del districte que representa?

El sistema del *lâtigo*, del qual tant encariyat sembla estar-ne don Santiago, i que amb tant migrat èxit ha iniciat en el districte, no té al present altre virtualitat com no sia el revoltar, contra qui el maneja, els qui s'ha escollit per a víctimes propiciatòries.

Accepti, doncs, l'encertat consell dels representants de nostra ciutat, i rectifiqui aquesta seva peculiar política, que pot produir-li qualque inesperat trastorn.

B. M.

NOTETES

Copiem de la «Crònica Oficial de la Mancomunitat de Catalunya»:

«Escollat el parer del senyors consellers lletrats, en compliment de l'acord del Consell del 31 de maig darrer, fixar en 5.000 pessetes, amb càrrec a la partida d'imprevistos del Pressupost vigent l'import dels honoraris corresponents a l'informe emès per la Junta de l'il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona referent a la consulta que se li feu (assumpte telèfons) i de la que s'en fa esment en l'acord abans consignat...»

Tira peixet! Mil duros per un consell! Es volen jugar que els hi donen la raó? Pobre Mancomunitat en mans d'uns tant experts administradors!

L'idiu la mateixa «Crònica Oficial», (sessió del dia 14 de juny de 1922):

«Aprovar la relació de les despeses de viatge i estades a Madrid del conseller de Finances don Joan Vallès i Pujals (President de la Diputació de Barcelona, amb important sòu disressat amb allò de gastos de representació) durant els dies 18, 19, 20, 29, 30 i 31 de març, (sis dies), que importa un total de 1438 40 pessetes a satisfer amb càrrec a la part 398, del cap. 10, art. 10 del Pressupost vigent».

I els Ajuntaments, que paguin!

La pròpia «Gazeta» de la Mancomunitat ens assabenta que els Ajuntaments de Sant Martí de Llemana, de Sant Gregori de Portbou, de Bordils, de Verges, de Jafre, de Cistella, d'Anglès, de Cebrà i d'Omer, tenen protestat el pressupost de la Mancomunitat pel que afecta al repartiment girat per l'actual exercici i per les quotes abusives que s'els tenen senyalades.

Ja escampà la marejada contra els mals administradors! Ja no és l'Ajuntament de Granollers, l'únic que protesta del procedir abusiu dels quins s'han fet amos de la Mancomunitat i la deshonren amb llur actuació!

En Camillo, director de palla de «Gent d'Ara», despòtrica contra l'Ajuntament i amb gest heròic es nega a satisfer uns àrbitres.

Ja veiem al pobre Estevet demanant misericòrdia a en Torras, com ara fa tres anys, quan, fent el raro, no volia pagar el repartiment perquè sense por d'equivocar-nos, assegurem que el fideuer pagará fins l'últim cèntim a l'Ajuntament.

Vaia si pagará!

Ens diuen que a l'Ajuntament de Mollet se li ha presentat un compte de 12.000 pessetes com a resultat del plet sostingut en l'assumpte de les aigües.

Al mateix temps, ens asseguren que el lletrat i diputat de la Mancomunitat don Santiago de Riba i d'Espanya ha condonat l'import dels seus honoraris.

Digna d'alabança és l'actitut del senyor de Riba, i a les felicitacions que li adressa el poble de Mollet, hi unim la nostra, per demés sin-cera,

COMARCALES

Parets

Ha transcurrido la fiesta mayor de este pueblo en medio de la mayor alegría y animación, sin que ninguna nota desagradable perturbara ninguno de los diferentes festejos que con tal motivo se han celebrado.

Recibimos la visita de nuestro digno diputado a Cortes don Francisco Torras Villá, que fué obsequiado por sus amigos.

Montmeló

En la última sesión celebrada por este Ayuntamiento, los concejales de la Coalición Liberal Demócrata Autonomista señores don Felipe Molins, don Esteban Guitet y don Rogelio Caballé, hicieron presente al Consistorio la necesidad de que por el Ayuntamiento se practicaran las oportunas gestiones para que las obras del puente sobre el Mogent no se interrumpieran, proponiendo que sobre las mismas se acordara dirigir un ruego al Diputado a Cortes por el distrito, con el fin de que interesara del Ministro de Fomento la pronta remesa de alguna cantidad a tal fin.

Los concejales de la Lliga, con el alcalde al frente y siguiendo su conducta de siempre, esto es, anteponiendo la pasión política al bien de la localidad, contestaron con evasivas, excusándose que tan importante mejora correspondía o beneficiaba en primer término al Ayuntamiento de Montornés, añadiendo que por lo tanto, no debía tomarse acuerdo alguno, dejando al Ayuntamiento mencionado que llevase sólo la iniciativa que sobre el particular considerase oportuna.

Vista esta actitud, nuestros amigos pidieron constase en acta dichas manifestaciones, y éstos, consecuentes con el criterio expuesto, visitaron el pasado jueves al Sr. Torras, al que dieron cuenta de sus deseos.

Nos consta, que dicho señor les ofreció continuar haciendo cuanto fuere preciso para que a la mayor brevedad puedan quedar terminadas las obras del camino vecinal y puente referidos y que tantos beneficios y comodidades ha de proporcionar al tránsito en general y muy especialmente a los Ayuntamientos de Montmeló y Montornés.

—En los días 15, 16 y 17 del corriente, este pueblo celebrará su acostumbrada fiesta mayor, que por los preparativos que se notan, promete estar muy animada y concurrida,

C.

Moncada

Serán un acontecimiento los actos que organizará el Ayuntamiento con ocasión de poner el nombre de ilustres personalidades a varias calles de la población. El Ayuntamiento tiene el propósito de poner los nombres de José Anselmo Clavé, Estanislao Abadal, ex-alcalde de la localidad, que tanto trabajó en beneficio de la misma, y el del primer Presidente de la Mancomunidad de Cataluña, don Enrique Prat de la Riva.

Oportunamente, pondremos al corriente de los lectores de EL DEMOCRATA, de los actos que con tal motivo se celebrarán.

Corresponsal

GACETILLAS

Con el propósito de visitar a nuestro amigo, el diputado a Cortes, don Francisco Torras, el jueves próximo pasado estuvo en nuestra ciudad el diputado provincial por el distrito de Tortosa-Roquetas, don Juan Tomás Villalbí.

Político por naturaleza, es el señor Tomás persona de vasta cultura y de talento no vulgar; dotes éstas que le han valido ascender en pocos años a ocupar uno de los primeros puestos entre los políticos liberales de aquel distrito.

En los momentos actuales, se ocupa seriamente en contrarrestar la acción de propaganda política de la Lliga, ya que, tal como nos indicaba el Sr. Tomás, pretende conquistar nuevos distritos en la provincia de Tarragona, para compensarse de los que va perdiendo en las otras provincias de Cataluña.

Aprovechando su estancia en Granollers, visitó La Unión Liberal, haciendo grandes elogios de la esplendidez del local, así como de la importancia de nuestra primera entidad política y social.

EL DEMOCRATA, al saludar en el señor Tomás a todos los políticos enemigos de la Lliga del distrito de Tortosa-Roquetas, les alienta a continuar la batalla ya emprendida contra esos políticos convencionalistas que, apoyándose en idealidades sentidas a tenor de sus conveniencias, pretenden acaparar el amor a Cataluña.

El domingo pasado por la tarde celebró, en el teatro del Casino, la anunciada función que a beneficio del nuevo Hospital y Asilo, organizaron y llevaron a efecto con singular éxito un grupo de distinguidas señoritas de esta localidad.

La concurrencia fué numerosa y distinguida, como era de esperar, habida cuenta su finalidad y las simpatías de que gozan las señoritas organizadoras, a las cuales el público testimonió su agrado con repetidos aplausos al final de todos los actos del drama «Ingratitud», de don Hermenegildo Carrera y Miro, y de la zarzuelita «Cadáveres ambulantes».

También merecieron unánimes elogios en el concierto que dieron, la encantadora niña María de los Dolores Mora y Flaquer (pianista), las bellísimas señoritas Carmen y Conchita Verdaguer (pianista y violoncellista), y la graciosa Pepita Recolons, que con voz muy hermosa y singular ajuste cantó selectas composiciones.

La hermosa fiesta, a la cual contribuyeron con valiosos donativos en objetos y en metálico distinguidas personalidades, ha producido la respetable suma de 6.739'20 pesetas.

En cumplimiento de acuerdo tomado por el Consistorio en la última sesión, ayer tarde una comisión del Ayuntamiento, presidida por el alcalde accidental don Carlos Puigrodón, visitó a la viuda e hijos de don Esteban Garréll, testimoniándoles personalmente el sentimiento que la representación popular de Granollers ha experimentado por la muerte del que fué ciudadano ejemplar.

Imp. Garréll - Clavé, 25. - Granollers

COMESTIBLES

PASTELERIA : REPOSTERIA

CASA CUNILLERA

Plaza Constitución, 28

Gaseoses

Sifons i Aixerops

CLOTET

Fábrica i despatx:

Plaça d'Angel Guimerá

Miquel Crusellas**GUANO CONCENTRAT**NITRATS : SORRES : SULFAT DE COURE
PRIMERES MATERIES

Magatzem i despatx: CARRER DE BARCELONA, 5

EUSTAQUI MARGALL

Ex encarregat de la casa J. i J. Trullás d'aquesta ciutat

FUNDICIÓ DE FERRO I ALTRES METALLS

Carrer d'en Prim, 5.-Telèfon 133.-GRANOLLERS

CASA GARRELL**IMPREMTA**

Establerta l'any 1860

Articles d'Escriptori i Dibuix
Llibres Ratllats : Blocs NotesDiaris : Revistes : Novel·les
Assortit de Joguines : Postals

Carrer Clavé, 25

GRANOLLERS

Telèfon 117

Eduard PUJOL

Clavé, 35 ANTIGA CASA GRAS Telèfon 47

Novetats : Camiseria : Merceria
Roba blanca : Géneres de punt
Articles per a regals
Paraigües : Bastons
Ombrel·lesANISADOS
MONTAÑACOGNAC
MONTAÑA**Anís La Perla del Vallés**Fábrica: Calle de San Jaime
Despacho: Santa Elisabet, 7 y 9CERRAJERÍA DE OBRAS
ESPECIALIDAD EN HIERROS FORJADOS**JOSÉ PLANA**

Calle de Prim, 59

GRANOLLERS

GORRAS Y SOMBREROS

ULTIMOS MODELOS

PRECIO FIJO

Clavé, 23 - A. VILLÁ - Granollers